

การดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ส่วนใหญ่เป็นการดำเนินงานต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา โดยผลลัพธ์จากการดำเนินงานในภาพรวมมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และนำไปสู่เป้าหมายในการอนุรักษ์ทรัพยากรตามแนวพระราชดำริฯ ภายใต้กรอบการใช้ประโยชน์ และกรอบการสร้างจิตสำนึก ด้วยการพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านวิชาการ พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ การเสริมสร้างและเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ทรัพยากร และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างยั่งยืน (ทรัพยากรกายภาพ ชีวภาพ และวัฒนธรรมและภูมิปัญญา)

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้พัฒนาต่อยอดการบูรณาการข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นระบบคลังข้อมูลทรัพยากรชีวภาพของประเทศไทย (Thailand Biodiversity Information Facility หรือ TH-BIF) เพื่อให้เป็นศูนย์ข้อมูลกลางด้านความหลากหลายทางชีวภาพ (พืช สัตว์ และจุลินทรีย์) ของประเทศ ที่สามารถจัดเก็บและเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานต่างๆ รวมถึง อพ.สธ. ได้ในอนาคต โดยเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ <http://thbif.onep.go.th> และมีการพัฒนาเว็บไซต์ กลไกการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารพื้นที่ชุ่มน้ำ โดยในรูปแบบ Mobile Site และ Mobile Application เพื่อเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศ สถานการณ์พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญของประเทศ นอกจากนี้ ยังมีการจัดทำ ขั้นตอนและกระบวนการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญของประเทศแบบมีส่วนร่วม ซึ่งฐานข้อมูลดังกล่าว สามารถนำไปใช้ขยายผลให้เกิดประโยชน์ในวงกว้าง เช่น นำข้อมูลไปสร้างองค์ความรู้เพื่อต่อยอดการพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจ และประยุกต์ใช้ให้เกิดนวัตกรรมที่เหมาะสม การแบ่งปันผลประโยชน์ที่เป็นธรรม โดยการดำเนินงานข้างต้น ตอบสนองเป้าหมายกิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากรตามแผนแม่บท อพ.สธ. คือ มีฐานข้อมูลทรัพยากรของประเทศ และมีระบบเชื่อมโยงทั่วประเทศ และเพื่อให้ฐานทรัพยากรเป็นข้อมูลที่น่าไปสู่การวางแผนบริหารจัดการทรัพยากรต่างๆ

นอกจากนี้ ยังมีการดำเนินงานประสานและเชื่อมโยงเครือข่ายเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการดำเนินการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ ในระดับพื้นที่ และชุมชน โดยในปี พ.ศ. 2562 มีการดำเนินการใน 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดตาก จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดขอนแก่น จังหวัดระนอง และจังหวัดพังงา โดยในจังหวัดตาก มีการอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติประเภทน้ำตก (น้ำตกธารารักษ์) ซึ่งได้มีการสำรวจและเก็บรวบรวมฐานทรัพยากรชีวภาพ (พืชป่าและสัตว์ป่า) และทรัพยากรภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้ชุมชนได้ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นของตน ส่วนที่ระนองและจังหวัดพังงา มีการดำเนินโครงการฟื้นฟูปลิงชิวา ซึ่งเป็พืชถิ่นเดียวที่ใกล้สูญพันธุ์ พบเฉพาะในพื้นที่ จังหวัดระนองและจังหวัดพังงาเท่านั้น ซึ่งผลการดำเนินการดังกล่าวทำให้ท้องถิ่นและชุมชนเกิดความเข้าใจในความสำคัญและเรียนรู้วิธีการในการอนุรักษ์ทรัพยากรในท้องถิ่น ซึ่งจะไม่เกิดผลกระทบเพียงแค่ระดับชุมชน แต่จะส่งผลให้เกิดการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ ยังมีการดำเนินโครงการส่งเสริมศักยภาพป่าแห่งการเรียนรู้เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีส่วนร่วม ในพื้นที่ป่าดอนหนองโจน ป่าดงหนองเอียด ป่าโคกใหญ่คำปลากั้ง จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งมุ่งเน้นการสร้างทัศนคติเชิงบวกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำให้

เด็กนักเรียน เยาวชน ผู้นำชุมชนและบุคคลทั่วไป ได้มีความรู้ รัก และตระหนักในความสำคัญของทรัพยากร โดยเฉพาะนก และพืชพรรณต่างๆ ในป่าชุมชน ซึ่งจะก่อให้เกิดความยั่งยืนและการปกป้องทรัพยากรในพื้นที่ และสามารถขยายผลการดำเนินงานในพื้นที่อื่นต่อไปได้ และโครงการเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการฐานทรัพยากร ดิน น้ำ ป่า อ่างเก็บกักน้ำ จังหวัดขอนแก่น ที่ให้ความสำคัญกับการจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติ โดยการศึกษาสำรวจทรัพยากรในท้องถิ่น ดูแล อนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ทรัพยากรของท้องถิ่นอย่างยั่งยืน และใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนาพื้นที่ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปขยายผลและต่อยอดในพื้นที่ต่างๆ ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งในการสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรควบคู่กับการสร้างจิตสำนึกให้ชุมชนร่วมรักษาทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ของตนเอง

สำหรับการดำเนินงานอื่นๆ ในกิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร ได้แก่ การพัฒนาเครื่องมือ กลไกในการบริหารจัดการ เช่น การจัดทำกฎหมายด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ที่เป็นกฎหมายกลางที่บังคับใช้ในการอนุรักษ์และบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพในบริบทของประเทศไทย การจัดทำรายงานแห่งชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ทำให้มีข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงการดำเนินงานอย่างเข้มแข็งของทุกภาคส่วนของประเทศไทย ในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนที่ตอบสนองเป้าหมายในระดับประเทศและระดับโลก ซึ่งภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อยอดในการวางแผนและขยายผลการดำเนินงานและบริหารจัดการต่อไปให้มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน โดยการดำเนินงานดังกล่าว ทั้งการสร้างจิตสำนึก และการพัฒนาเครื่องมือกลไกในการบริหารจัดการเป็นการดำเนินงานที่ตอบสนองเป้าหมายภายใต้กรอบการสร้างจิตสำนึก ในกิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร เพื่อให้ประชาชน โดยเฉพาะเยาวชน นักเรียน นักศึกษา มีความรู้ ตระหนักในคุณค่า ความสำคัญ และประโยชน์ของทรัพยากร ทั้ง 3 ฐานทรัพยากร รู้จักการนำไปใช้ประโยชน์ ซึ่งมีความสำคัญต่อการจัดการ การอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรของประเทศอย่างยั่งยืน